

Človek ni vedno človek do sočloveka

Pred dnevi so poslednji člani popisnih komisij za vpis posojila Skopju končali svoje delo. Velika večina naših kmečkih ljudi, zlasti pa delavcev in uslužbencev je razumela humano akcijo in jo z vso prizadevnostjo tudi podprla. Toda med tistimi, ki so dali kolikor so zmogli ali je tudi precej takih ki so vpisali le malo ali pa nič, čeprav bi prizadetim Skopjancem lahko posodili mnogo, mnogo več. Žal je resnica, da je bilo med tistimi, ki so vpisali najmanj posojila za Skopje največ takih kmetov, ki imajo od 5 do 10 ha ali več ha zemlje. Verjetno bo držalo, da najbolj tujo nesrečo razume tisti, ki je tudi sam prizadet, zato tudi ni čudno, da so manjši kmetje radevolje vpisovali tudi višje zneske za Skopje.

V Jurovskem dolu se je žena kmeta Z. V. zelo čudila nad skopsko nesrečo, kakor da zanjo ne bi vedela, čeprav imajo pri hiši radio in televizor. Ob prvem obisku popisovalcev ni zmogla niti (Nadaljevanje na 2. strani)

Domache NOVICE

Leto III.
Štev. 21

Izdaja OBČINSKI ODBOR SZDL LENART
Lenart, 17. oktobra 1963

LETOŠNJA SADNA IN VINSKA LETINA NA OBMOČJU
KZ LENART

Večmilijonska škoda v sadjarstvu

Te dni tudi na območju Kmetijske zadruga Lenart pripravljajo še zadnje letošnje pridelke. Letošnja sadna in vinska letina ni bila najboljša. Sicer pa preberimo, kaj nam je o tem pripovedoval Ivan Verboten, upravnik KZ Lenart.

Kako na splošno ocenjujete letošnje sadno in vinsko letino?

Tako slabe letine v sadjarstvu, kot je letošnja, ne pomnimo od leta 1945. V Slovenskih goricah je že ustaljena izmenična rodnost. Potemtakem bi morala biti lanske leto sadna letina. Zaradi elementarne neizgode, ki jo je povzročila toča, je bilo na nekaterih območjih naše zadruga uničenega nad 80 odstotkov pridelka. Posledice pa so še dalekosežnejše. Tudi huda zima je napravila precej škode v sadnih plantažah. Zato je letos minimalni pridelek na lastnih površinah. Pa tudi odkup je zelo slab. Leta 1962 je bila planirana lastna proizvodnja in odkup 5 milijonov kilogramov, medtem ko je pridelek znašal skupaj z odkupom komaj milijon kilogramov. Letos smo računali, da bomo na lastnih površinah pridelali in odkupili 4 milijone 110.000 kg sadja. Odkupili pa smo komaj 200 tisoč kilogramov.

Kakšna je odkupna cena sadja in ali bo taka tudi ostala?

Za kvalitetno I. razredno sadje plačujemo 50 do 60 din za kg, za drugorazredno sadje pa 40 do 45 din kg, medtem ko kupujemo industrijsko sadje po 15 do 20 din kg. Običajno je, da se cene decembra in januarja zvišajo. Seveda je cena odvisna v veliki meri tudi od sorte.

So zaloge starega vina že pošle?

Zalog vina na našem območju ni. Večje zaloge vin imajo še pri Vinag Maribor, Kmetijskem kombinatu Ptuj in na Kmetijski zadruzi Ormož. Kljub temu, da imajo na zalogi še stara vina, že odkupujejo preko kmetijskih zadrug vse količine vinskega mošta po ceni 6 do 7 din za sladkorno stonjko. Cena je odvisna tudi od sorte. Če je mošt od sortnega grozdja, potem je cena temu primerno višja. Na našem območju odkupimo majhne količine vinskega mošta, ker je še vedno običaj, da vinogradniki na spomlad prodajajo vino. Pridelek grozdja je količinsko nekoliko boljši, ni pa no sladkorni stonjki.

Kakšni ukrepi so bili letos storjeni v sadjarstvu na površinah zadruga?

Ker je pretekla zima naredila v sadjarstvu na zadnjih površinah okrog 42 milijonov din (Nadaljevanje na 2. strani)

doma
in po svetu

Poleg vseh važnih dogodkov, ki so se pripetili zadnji čas, je potrebno potovanju tov. Tita po Latinski Ameriki dati posebno pozornost. Titova pot se je začela v Braziliji. Od tam je pred kratkim prispel v Mehiko, medtem ko je še na poti obiskal Čile, Bolivijo, Peru. Od takrat, ko je tov. Tito stopil na tla prijateljske Brazilije je minulo nekaj tednov. Povsod kamor ga je doslej vodila pot je bil izredno prijateljsko pričakan kot dosleden borec za mir in mednarodno sodelovanje na enakopravni podlagi. Zelo prisrčna so bila srečanja predsednika Tita z našimi rojaki v teh deželah. Sprejem v glavnem mestu Mehike, kjer se je tov. Tito te dni mudil pa je zasenčil dosedanje sprejeme nekaterih drugih državnikov. Od 5 milijonov Mehikancev prebivalcev glavnega mesta jih je milijon pričakalo tov. Tita na ulicah mehiške prestolnice, kjer so svojem veselju dali duška na različne načine. Zares, Mehika je Tita sprejela kot svojega sina. Obisk v državah Latinske Amerike ima velik mednarodni in meddržavni pomen. Kakor je bilo iz dnevnega časopisja razbrati bo tov. Tito po 20. oktobru govoril na zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov.

Pred kratkim je prišlo v Alžirijo do upora nekaterih vojaških in civilnih voditeljev. Upor se je začel v območjih Kabilije, kjer so ga vladne enote predsednika Ben Bele tudi zaustavile. Ben Bela je označil upornike za sodelavce imperializma in se odločno izrekel za socialistično pot Alžirije.

Vsi zbori skupščine SRS so se pred kratkim sestali na skupni svečani seji v počastitev 20-letnice zbora slovenskih odposlancev v Kočevju. Slavnostni govor je imel Maček Matija, predsednik skupščine, ki je poudaril važnost tega zgodovinskega zbora, ki pomeni začetek slovenske državnosti. Tudi slovenska mladina je pred dnevi slavila obletnico zbora v Kočevski Reki.

Umril je dr. Jože Potrč, ki se rodil v okolici Ptuja. Bil je član CK ZKJ in član IK CK ZKS. Tov. Potrč je spadal v krog tistih, ki so razglabljali marksistično misel, bil je velik humanist in borec za človeške pravice ter prijatelj mladine.

Akcija za vpis posojila Skopju je bila 15. oktobra zaključena. V vsej državi so prebivalci vpisali nad 34 milijard din posojila. Tudi Generalna skupščina OZN je razpravljala o pomoči Skopju. Pred kratkim je hudo neurje močno prizadelo tudi predele na Haitiju in Kubi, prejšnji teden pa so prišle vesti iz Italije o katastrofalnih poplavih, ki so terjale veliko število človeških življenj.

Bralcem se opravičujemo, ker je v zadnji številki iz tehničnih razlogov izostala ta rubrika.

V vinogradih Kmetijske zadruga Zg. Ščavnica — Velka so te dni zaključili s trgatvijo. Pridelek grozdja je bil zaradi toče nekoliko slabši kot so pričakovali. Na sliki: »putar« in »berači« v vinogradu zadruga Ščavnica.

Naš prispevek Skopju

Popisovalci so zaključili z vpisom posojila za Skopje. Z dokončnimi podatki o višini vpisanega posojila v naši občini še ne razpolagamo, ker še niso zbrani vsi podatki. Zaenkrat so se najbolj odrezali delavci in uslužbenci, saj so največ vpisali, pa tudi delovne organizacije so prispevale precejšnja sredstva iz

skladov. Med krajevnimi organizacijami SZDL pa prednjačijo Lenart, Benedikt in Jurovski dol, medtem ko je akcija sorazmerno slabo potekala v Zg. Ščavnici in Voličini. Do 9. oktobra, ko pišemo to poročilo, so delovne organizacije vpisale kot posojilo za Skopje iz svojih skladov: KZ Lenart in KZ Zg. Ščavnica po

500 tisoč din, Obrtno podjetje Lenart 200 tisoč din, Klemos Lenart in Parna pekarna Lenart po 100 tisoč din in Gostinsko podjetje Lenart 50 tisoč din ter Zavod za duševno defektne Hrastovec 200 tisoč din.

Clani delovnih kolektivov pa so do istega datuma vpisali iz sredstev osebnega zaslужka: KZ Zg. Ščavnica 328 tisoč din, KZ Lenart 1.873.000 din, Zdravstveni dom Lenart 334 tisoč din, Trg. podjetje »Potrošnik« Lenart 204 tisoč din, Lekarna Lenart 44 tisoč, Gradbeno podjetje Lenart 487 tisoč, Pekarna Lenart 75 tisoč, Krojaštvo in šiviljstvo Lenart 26 tisoč din, Zavod za duševno defektne Hrastovec 670 tisoč din, Veterinarska postaja Lenart 43 tisoč, Gostinsko podjetje Lenart 49 tisoč din, Klemos Lenart 519 tisoč, Trg. podjetje »Izbira« Cerkvenjak 179 tisoč din, Komunalni zavod Lenart 52 tisoč din, Šole: Benedikt 76 tisoč, Jurovski dol 60 tisoč, Lokavec 67 tisoč, Gradišče 118 tisoč, Lenart 245 tisoč, Zg. Ščavnica 107 tisoč, Cerkvenjak 150 tisoč, Voličina 91 tisoč din in uprava občinske skupščine Lenart 820 tisoč din. Poleg tega pa so zaposleni na postaji Ljudske milice, na poštah v občini, na Cestnem nadzorstvu in v usnjarni vpisali večje zneske v občinah, kjer imajo podjetja sedež. Izračun pokaže, da so delavci in uslužbenci pri

sorazmernih nizkih osebnih mesečnih dohodkih vpisali povprečno na enega zaposlenega po 6700 din. Pri tem je tudi potrebno upoštevati, da je v občini zaposlenih pri 1200 delavcih samo 20 odstotkov takih, ki imajo nad 50 tisoč din mesečnih osebnih dohodkov.

Medtem, ko so zaposleni vpisali do 9. oktobra po podatkih banke 6.671.000 din posojila, pa je ta znesek pri zasebnih kmetovalcih skoraj za polovico nižji, čeprav je bil teren do tega časa skoraj v celoti obdelan. Po najnovejših podatkih občinske popisne komisije pa je 1721 kmetov vpisalo 5.359.000 din posojila za Skopje. Po posameznih območjih krajevnih organizacij SZDL so kmetje vpisali: Zavrh 223 tisoč din, Lenart 907 tisoč din, Zg. Ščavnica 406 tisoč, Gradišče 625 tisoč, Benedikt 905 tisoč, Selce 98 tisoč, Voličina 420 tisoč, Jurovski dol 1.010.000 din, Zamarkova 208 tisoč, Lokavec 133 tisoč in Cerkvenjak 424 tisoč din. Obrtniki so v vsej občini do navedenega datuma vpisali okrog 400 tisoč din. Povprečni znesek vpisanega posojila na eno kmečko gospodarstvo pride 3100 din, kar je za več kot enkrat manj od povprečnega vpisa pri delavcih in uslužbenci. Po vsej verjetnosti pa se je po najnovejših podatkih, s katerimi še ne razpolagamo, stanje bistveno spremenilo. O končnih rezultatih akcije vpisa posojila za Skopje bomo poročali v naslednji številki »Domačih novic«.

ČEZ MILIJON KILOGRAMOV SILAŽE

Pred dnevi so na obratu KZ Lenart v Lenartu na njivah v Porčiču s silokombajnom poželi še zadnje površine koruze. Z letošnjim pridelkom so zadovoljni, sta nam povedala obratovodja in delovodja Franc Šuman in Ivan Taler. Na 40 ha površin zasejanih s korožo so poleg obilnih koruznih storžev velikih količin pridelali blizu 500 ton koruze za siliranje. To se pravi, da je letošnja letina dala 12 ton koruze

na ha. Po mnenju tovarišev, s katerimi smo se pogovarjali, je koroža med najbolj donosnimi kulturami v zadrugi. Od nje imajo dvojno korist. Na eni strani korožo, na drugi strani pa še silirano krmo za živinorejo. Računajo, da bodo skupaj z deteljo in travo samo na obratu v Lenartu silirali milijon in 200 tisoč kilogramov koruznice. Prihodnje leto bodo glede na povečani stalež živine povečali tudi proizvodnjo koruze na 80 ha.

SPRAVILO KORUZE — Na obratu KZ Lenart v Porčiču so pred kratkim zgradili prvi koruznik (na sliki levo). Te dni pa bodo končali z gradnjo novega koruznika. Na sliki desno: koruznik v izgradnji. V novozgrajenih koruznikih bo moč sušiti večje količine koruznih storžev. Na sliki: delavki spravljata korožo v koruznjak.

ČLOVEK NI VEDNO ČLOVEK DO SOČLOVEKA (Nadaljevanje s 1. strani)

dinarja posojila, ob drugem pa komaj 5 tisočakov, seveda pa več kot polurnem prepričevanju treh članov popisne komisije. Tudi J. L. iz Strme gore, ki je dokaj premožen kmet, ni zmogel več kot 2 tisoč din, čeprav so revni kmetje v njegovi okolici več vpisali. O. J. iz Jurovskega dola se je celo uro krčevito otepala posojila, na koncu pa le pristala na tisoč din pri več kot 10 ha kmetije.

Ko to pišemo, kmeta K. in B. iz Močne nista vpisala niti dinarja, čeprav bi lahko vsaj 5 tisoč din, kar vedo vsi sosede. Najbolj drastičen primer pa se je pripe-

til popisovalcu v Lenartu, zato tudi objavljamo poimni priimek in ime tega kmeta Gre za Friderika Klobasa, ki poseduje točno 19,36 ha posestva. Je ledini kmet v okolici Lenarta, ki ni vpisal niti dinarja posojila za Skopje, čeprav so ga popisovalci obiskali 5 krat (z besedo: petkrat). Pri tem primeru komentar ni potreben.

To so bili samo nekateri, ki ne čutijo dovolj tuje nesreče. Vsa sreča, da je takih in njim podobnih zelo malo. Zares lahko ob zaključku sestavka ponovimo misel izrečeno v naslovu, da človek še vedno ni ČLOVEK sočloveku. To pa seveda ne velja za večino naših delovnih ljudi, ki so se izkazali.

Podjetja skrbijo za zaposlitev invalidov

Pri občinski izpostavi posredovalnice za delo imajo registriranih 12 lažjih in težjih invalidov. Vsi čakajo na zaposlitev na ustreznih delovnih mestih. Po besedah Ivana Ivnika, šefa izpostave posredovalnice za delo, je težko najti primerna mesta za vse invalide. Pred kratkim je posebna komisija obiskala nekatera podjetja v občini z namenom, da bi ugotovili, koliko delovnih mest zasedajo invalidi in koliko bi jih bilo mogoče še zaposliti. Osnovna ugotovitev komisije je bila, da so domala vsa primerna delovna mesta že zasedena z invalidi, tako bi lahko zaposlili nekaj novih invalidov le v KZ Zg. Ščavnica in KZ Le-

nant. V zadrugi Ščavnica je pet delovnih mest predvidenih za invalide, ki so deloma že zasedena, pri KZ Lenart pa 11, medtem ko je takih mest v gradbenem podjetju Lenart 7 in v Klemosu pri Lenartu 5. Invalidi so zaposleni v glavnem v skladiščih kot pomožni skladiščniki, kot vratarji in evidencičarji. V kmetijstvu nekaj delovnih mest zasedajo tudi na lažjih kmetijskih delih. Prav tako v gradbeništvu zaposlujejo nekaj invalidov na lažjih pripravljalnih gradbenih delih.

Podjetja v glavnem kažejo veliko razumevanje za zaposlovanje invalidov in so pripravljena najti še prosta mesta primerna za invalide.

VECMILIJONSKA ŠKODA V SADJARSTVU

(Nadaljevanje s 1. strani)

škoda, smo morali letos posvetiti vso skrb negi prizadetih sadnih dreves. Zadruga ne razpolaga z dovolj sredstev za investicijsko vzdrževanje, zato sadovnjakov nismo mogli primerno negovati. V sadovnjakih so bila opravljena najnujnejša dela ter neobhodno potrebno gnojenje. Kakor kaže, bomo imeli, če ne bo spet elementarne nezgode, prihodnje leto dober pridelek.

Ali je pričakovati prihodnje leto boljše sadno letino?

Vsekakor pričakujemo, da bo prihodnje leto boljše sadna le-

tina. Zato se tudi zavedamo, da bo potrebno podvzeti vse potrebne ukrepe. Takoj po jesenski setvi bomo začeli s pripravami na temeljito zimsko škropljenje, saj ugotavljamo, da je predvsem v zasebnih sadovnjakih iz leta v leto več okužb po kaparju. Nujno potrebno je, da bodo zasebni sadjarji bolj intenzivno gnojili svoje sadovnjake. Ne negovane sadovnjake pa bo potrebno izkrciti, saj je znano, da se prav v takih sadovnjakih zadržuje največ škodljivcev. Če bodo izvedeni vsi potrebni ukrepi, potem zares lahko pričakujemo bogato sadno letino s kvalitnim sadjem.

Uprašujete - ODGOVARJAMO

Kako to, da KZ Zg. Ščavnica odkupuje živino tudi v Jurovskem dolu, ko pa je ta v sklopu KZ Lenart?

M. P. Partinje

Zgodi se, da kakšen kmet prižene iz Jurovskega dola na sejmišče zadruga Zg. Ščavnica kakšno govedo in ga tu proda. Vso živino na Ploderšnici in deloma v Sp. Velki, kar spada pod naše območje pa nam pokupi KZ Lenart — obrat v Jurovskem dolu. Kmetje pač prodajajo živino tam, kjer je bližje. Ugotovili smo, da je samo enkrat na dogonskem dnevu obrat KZ Lenart v Jurovskem dolu kupil na našem območju 11 govedi in drobnice. Resnica je tudi, da je letos spomladi prišlo v upravo naše zadruga nekaj kmetov, ki niso iz našega območja, z namenom, da bi pri nas dobili seno. Teh osem kmetov je bilo z območja KZ Lenart. Mi smo jim povedali, da pri nas sena ne morejo dobiti in smo jih napotili v njihovo zadrugo. Kmetje pa so nam povedali, da so se na svojo zadrugo že obrnili, kjer pa so jih odslovili, ker ni imela sena na zalogi. Mi smo jim seno nudili in s pogodbo sklenili, da nam bodo prodali živino.

Glede živine, ki nam dela največ glavnic in zaradi katere je toliko očitkov in obtožb, bi povedali še to, da smo imeli letos že številne inspekcije, ki so iskale pri nas protizakonite ukrepe v

zvezi z odkupom živine. Do danes pa še ni bilo ugotovljeno, da bi delali narobe ali protizakonito, saj delamo tako, kot sosedne zadruga in se držimo predpisov. Že dolgo rešujemo interesna območja z zadrugo Lenart z namenom, da bi tiste površine priključili KZ Lenart, ki so ji bližje in da bi lenarska zadruga odstopila naš zadrugi svoje površine, ki so nam bolj pri roki. Pravkar se pogovarjamo, da bi interesna področja končno uredili.

Ali je KZ Zg. Ščavnica tamkajšnji osnovni šoli že nakazala 200 tisoč din, ki jih je nameravala prispevati za popravilo šolskih zgradb?

K. K. Zice

Obljubljenega prispevka osnovni šoli Zg. Ščavnica v višini 200 tisoč din nismo nakazali. Ta prispevek bomo zaračunali za usluge, ki smo jih storili pri popravilu šolskih poslopij. Dobavili smo potreben gramoz in opravili potrebne prevoze z našim strojnimi parkom.

**Direktor
Kmetijske zadruga Zg. Ščavnica — Velka
Ivan Knuplež**

Občina Lenart je izrazito kmetijska, zato me zanima, koliko kmetijskih strokovnjakov je zaposlenih pri obbeh zadrugah?

A. J. Lenart

V obeh kmetijskih zadrugah je zaposlenih 23 kmetij-

skih strokovnjakov s srednjo šolo, eden z višjo in eden s fakultetno izobrazbo.

**Ivanka Polegeg
referent za kmetijstvo
občinske skupščine
Lenart**

V »Novicah« je pisalo, da je žaga v Lenartu nameravala začeti z obratovanjem v začetku septembra. Ker že težko čakamo na novo žago, bi rad vedel, kdaj bo prišlo do začetka obratovanja?

M. M. Zg. Ročica

Žaga v Porčiču naj bi začela z obratovanjem meseca septembra. Zataknilo pa se je pri načrtih za električno instalacijo. Projektivni biro v Mariboru načrtov ni izdelal v določenem roku. Zato tudi danes ne moremo odločno povedati, kdaj bo priključek izvršen. Upamo, pa, da bo to še ta mesec.

S KZ Lenart že nekaj let pogodbeno sodelujem. Zaradi toče in letošnje hude zime sem imel 2 leti zelo slab pridelek, zadrugi pa bi moral povrniti njene stroške. Kaj naj storim, saj mi pridelek komaj zadošča za preživljanje?

A. Ž. Sp. Voličina

Vsem kooperantom, ki jim je toča napravila škodo, smo priznali olajšavo tako, da ti, ki vrnejo merkarljivo pšenico za semensko, lahko oddajo kg za kg. Tistim, ki pa dolg poravnajo z drugimi pridelki, se obračuna pridelek po 55 din kg. Če pa plačajo v gotovini pa po 60 din kg.

Ali namerava KZ Lenart razen tovarne sadnih koncentratov v prihodnje še graditi druge industrijske objekte?

S. A. Lenart

V bližnji bodočnosti kmetijska zadruga ne namerava graditi drugih objektov, ki niso v tesni povezavi s predelavo kmetijskih pridelkov. Zaekrat bomo investicije usmerjali predvsem v živinorejsko in sadjarsko proizvodnjo. Osnovna naloga naše zadruga je hitrejša povečanje velike tržne kmetijske proizvodnje.

**Direktor
Kmetijske zadruga
Lenart
Ivan Verboten**

V katero smer se bo v prihodnjih letih širil Lenart: v sedanjem novem naselju ali kje drugje?

K. I. Zg. Žerjavci

Urbanistični program za naselje Lenart je v izdelavi pri Zavodu za urbanizem Maribor in bo končan meseca marca 1964.

Nato bo program javno obravnavan na zboru volivcev in občinski skupščini Lenart.

Predvideno je, da se bo Lenart širil v glavnem na severno in vzhodno stran obstoječega naselja. Na južni strani, to je na prostoru od Mariborske ceste levo proti kovaču Trstenjaku pa je predvidena gradnja individualnih enostanovanjskih hiš.

**Referent za kmetijstvo
občinske skupščine
Lenart
Slavko Kurečič**

ŠE O POUKU TEHNIČNE VZGOJE

V naslednjem odstavku bomo obravnavali pouk tehnične vzgoje na višji stopnji osnovne šole. Na tej stopnji se prične predmetni pouk za vse predmete, torej tudi za tehnično vzgojo. Osnovna naloga tega pouka je povezana z ostalimi predmeti ven-

v naš učni program, potem smo se bistveno že oddaljili od nekdanjega ročnega dela, ki je bilo in ponekod še obstaja na osnovni šoli ter se tako približali k bistvu tehnične vzgoje.

Ročno delo upošteva tehnični pouk le kot posebno panogo, ki je za realizacijo nekega načrta pri izdelavi gotovih predmetov potrebno. Iz navedenega je torej

predmetov. V poljedelstvu bi spoznali preprosta sredstva za obdelovanje zemlje in istočasno povezali z ogledom strojnih parkov KZ ter sam način obdelave zemlje pri čemer bi poudarili efekt organiziranega strojnega dela, ki vodi k povečanju hektarskih donosov. S kartonom bi kazalo najprej začeti, saj je papir glavni predmet s katerim

vsakomur dosegljivi. Škrobniki bomo s pridom uporabili za olepljanje platnic pri zvezkih, knjigah in okvirjih iz kartonov, ki jih uporabimo za uokvirjanje različnih fotografij in drugih slik, za izdelovanje map in podobno. Ko šivamo zvezke in vezemo knjige, bomo istočasno poudarili pomen strojnega dela naših papirnic in knjigovoznic, ki določa ekonomsko ceno posameznih izdelkov, katere je znatno nižja od izdelkov ročnega dela. Naš namen ni masovno izdelovati zvezke in vezati knjige, temveč le pokazati tehnološki proces samega dela, ki pri tem nastaja. Iz lesa bi lahko izdelali razne šatulje, šahovnice, stojala za epruvete in podobno. Istočasno bi obdelali intarzio, ki bi znatno olepšala naše izdelke. Tudi tu bi neposredno poudarili pomen lesne industrije, gozdnega gospodarstva in splošno racionalno gospodarjenje s to tako cenjeno surovino. Glede gradbenega materiala pa ne bo težko najti primerov, kjer bi si učenci ogledali način gradnje in se spoznali s samim materialom. S tem, kar je bilo tukaj navedeno, sem hotel našteti le nekaj primerov o izbiri snovi, da bi bilo nekoliko lažje pričeti s samim delom tehnične vzgoje na višji stopnji.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Piše: Josip Merdaus

Iz tehnike za šolo in dom (4)

dar ne več tako tesno naslonjena na učno snov ostalih predmetov, kot je to na nižji stopnji, ampak je bolj smiselno in vsebinsko vključen v celotno gradivo izobraževanja na višji stopnji. Poudariti pa moramo, da pouk ni omejen samo na delo v delavnici, ampak se razširja na spoznavanje gospodarstva, zlasti kmetijske tehnike, tehnoloških procesov v proizvodnji in še na mnoga tehniška vprašanja, katerih spoznavanja in obvladovanja sodobni človek vključuje v svojo splošno izobrazbo. Če bomo skušali vsaj tiste stvari, ki so za realizacijo pouka tehnične vzgoje na našem terenu pravilno zajeti

razvidno, da se bo tehnični pouk odvijal v delavnici in izven nje. V zadnjem času sem imel več razgovorov z učnim osebjem tehničnega pouka o problemih, ki nastajajo in o izbiri snovi oziroma o samem delu, ki se naj opravi na posamezni stopnji. Opazil sem, da dela pri nekaterih predvsem izbira učne snovi, čeravno je o tem prav na široko obrazloženo v okvirnem učnem načrtu, precej težav. Naj navedem le nekaj primerov glede same snovi, ki se naj predela v VI. razredu. V tem razredu se naj obdelata karton, les, gradbeni material in še druge materialne potrebe za izdelavo posameznih

ima učenec največ opravka v času svojega šolanja. Pristopili bi k izdelavi škrobnega papirja, ker ga bomo pozneje potrebovali pri šivanju zvezkov in vezanju knjig. Istočasno bi govorili o sami izdelavi in o vrstah papirja ter omenili razvoj naše papirne industrije in podčrtali gospodarski pomen, ki smo ga na tem področju v zadnjih letih že dosegli. Šole, ki imajo možnost, bi si ob tej priliki lahko ogledale naši dve tovarni papirja na Ceršaku in Sladkogorsko tovarno. O sami izdelavi škrobnega papirja in o vezavi knjig tukaj ne bi razpravljali, ker so te stvari opisane v različnih priročnikih in so

V BESEDI in sliki

Poslovalnica »Železnina« trg. podjetja »Potrošnik« Lenart je dobro založena z raznim tehničnim materialom. Na zalogi imajo tudi hladilnike, razna kolesa in mope. Poslovalnica se stiska v tesnih prostorih, zato bo kazalo razmišljati o večjih prostorih. Na sliki: notranjost »Železnine« v Lenartu.

Člani pionirske šolske zadruga v Lokavcu so delavni. Pred kratkim smo jih zalotili pri kopanju krompirja na svoji njivi. Izkupiček vedno koristno potrošijo, predvsem za razne poučne izlete. Z letošnjim pridelkom krompirja so kar zadovoljni. Na sliki: pionirji med izkopavanjem krompirja.

(4) Voličina včeraj in danes

Piše: Konrad Rebernik predsednik KO SZDL.

Ce bomo v prihodnje hoteli kmetijstvo hitreje razvijati in dosegati večje ha donose, potem je nujno potrebno dosledno upoštevati občinski predpis o agrotehničnem minimumu. Zavedajoč se dosedaj omenjenih dejstev je KZ Lenart sklenila, da bo v bodoče sklepala kooperacijske pogodbe samo takrat, ko se bo kmet zavezal za predpisano potrošnjo umetnih gnojil, kar je pravičen in nujen ukrep.

Na zadružnih površinah v Voličini so bili letos doseženi znatno višji ha donosi pri domala vseh poljedelskih kulturah predvsem zaradi predpisane potrošnje umetnih gnojil. Tako se pridelek pšenice suče okrog 2.500 kg na ha na površinah zadruga, pri kmetih pa komaj v povprečju okrog 1.500 kg.

TOČA JE UNICILA PRECEJ SADNEGA DREVJA

Lanskoletna toča je voličinskim sadjarjem povzročila ogromno škodo. Po podatkih, ki smo jih dobili z anketo, je toča unčila do kraja v Sp. in Zg. Voličini 22 odstotkov vseh dreves ali 2.113 od 9.405, konkor jih je bilo pred točo. Škoda je še zlasti velika v tem, ker je ostalo drevje deloma onesposobljeno in ne bo nekaj let pometno rodilo. Seveda bo potrebno storiti vse ukrepe, da se zaščiti drevje, ki ima izgled, da bo v prihodnjih letih lahko normalno rodilo.

ZIVINOREJO JE TREBA IZBOLJSATI

Anketa, ki smo jo opravili v Voličini je pokazala, da se večji del kmetov nagiba k živinoreji in torej dajejo prednost živinoreji, ne pa sadjarstvu, čeprav je anketa tudi pokazala, da je iz leta v leto čutili padec števila živine, namesto, da bi bilo obratno. Leta 1961 so voličinski kmetovalci redili 756 glav goveje živine in prašičev, medtem ko se je to število letos znižalo na 633 ali za 123 glav. Na padec števila živine je v prvi vrsti vplivala toča, ki je uničila prehrabene artikle tako za ljudi kot živino, saj je mnogo kmetovalcev moralo kupovati tudi živinsko krmo, če so živino hoteli obdržati. Glavni vzrok padca števila živine pa je, kakor kaže v tem, da kmetje na sejnih prodajajo dobre krave in mlado rodovniško živino, kupujejo pa slabo živino. K temu dejstvu mnogo pripomorejo tudi ugodne cene kvalitetne živine.

Obrat KZ Lenart v Voličini se

DOPISUJTE
v »Domače
novice«

trudi, da bi kmetom pomagal pri zvišanju staleža živine, doslej mu to ni najbolje uspevalo, ker nekateri kmetje gledajo v zadrugo še vedno s pretiranim nezanimanjem.

Anketa je pokazala, da predstavlja živinoreja glavni vir dohodkov kmetov na območju KO SZDL Voličina. Ce je to res, potem je nujno potrebno, da se kmetje bolj oprijejo pogodbenega pitanja živine, saj je negospodarno, da stalež živine pada. Več bo zlasti potrebno vložiti v nego travnikov, kajti kvalitetna krma je pogoj za kvaliteto živine, višjo ceno in končno višji standard kmetov — živinorejcev.

KOLIKO IN KAJ ČITAMO

Ko ugotavljamo napredek nekakega kraja, ne moremo mimo tega, na katere časopise so ljudje naročeni, koliko je takih, ki imajo radijske sprejemnike in kaj berejo oz. poslušajo. Od 180 anketirancev je 67 naročnikov »Domačih novic«, 53 naročnikov »Kmečkega glasa« in samo 17 naročnikov »Večera« ter 5 naročnikov »Delca«. Na območju krajevne organizacije SZDL v Voličini 37 gospodinjstev ni naročeno na noben časopis, čeprav je na voličinskem območju 117 radijskih naročnikov, kar pomeni, da je 62 % kmečkih gospodarstev, ki poslušajo radio. Samo 38 gospodinjstev na voličinskem območju nima radijskega sprejemnika. Praktično pomeni, da so ljudje na tem območju dejansko sproti informirani o vseh vprašanjih, ki jih zanimajo. Seveda ima pri radiu prednost narodna glasba in kmetijske oddaje, medtem ko je veliko naročnikov lokalnega lista in Kmečkega glasa zaradi zanimanja za občinske probleme in kmetijska vprašanja. Z našo anketo smo pri kraju. Upamo, da smo vsaj deloma osvetlili nekatera vprašanja, ki jih bo reševala tudi organizacija SZDL v Voličini.

Odobrenih več štipendij

Komisija za štipendije pri Svetu za šolstvo, kulturo in prosveto občinske skupščine Lenart je na zadnji seji obravnavala več vlog za dodelitev štipendij za razne šole srednje in višje stopnje. Na razpis se je javilo veliko število interesentov, vendar samo ena iz lenarške občine. Komisija je odobrila eno štipendijo za ekonomsko fakulteto ter po eno za višjo pravno šolo, višjo komercialno šolo, srednjo tehniško šolo — gradbeništvo, gozdarsko srednjo šolo, srednjo glasbeno šolo in 2 štipendiji za srednjo šolo za telesno vzgojo ter 3 štipendije za pedagoško akademijo skupine: matematika — fizika in biologija — kemija.

Skupaj je komisija za štipendije odobrila 11 štipendij od 5 do 10 tisoč din mesečno.

V Gradišću so pred kratkim zgradili na dvorišču Zdravstvene postaje garaže, pralnico in drvarnice. Vse to bo služilo za osebje zdravstvene postaje. Na sliki: del novozgrajenih objektov.

Lenart počasi, vendar gotovo spreminja svojo podobo

V začetku tega meseca je slabo vreme občutno zavrlo hitrejši potek komunalnih in drugih gradbenih del v Lenartu. Zaradi dežja, ki je mnogo škodoval tudi kmetijskim delom, se je zlasti zavleklo ometavanje in urejevanje fasad kulturnega doma in gostilne »Grozde«. Te dni pa bodo vseeno fasade na omenjenih objektih dokončno uredili. Tudi notranjost dvorane kulturnega doma se hitro spreminja. Dobrišen del dvorane je že prepleškan, dokončno pa so uredili kurjavo na toplem zraku, balkon in povečali oder. V dvorani bo prostora za okrog 400 sedežev. Sedeži bodo priklonjeni in izdelava že naročena. Kakor kaže, da ni moč računati, da bi dobili nove seže še to leto, ker je izdelava priklonjenih sedežev za vsako tovarno pohištva delo, ki ga ne opravljajo na tekočem traku. Sedeži bodo stali približno milijon dinarjev in so sredstva že zagotovljena. Lahko pričakujemo, da bomo filme v novo urejeni dvorani lenarskega kulturnega doma gledali že meseca novembra. Po zatrijevanju predstavnikov Gradbenega podjetja Lenart pa bi se lahko to zgodilo že prej. Morebiti bomo kaj bolj točnega lahko zapisali že v prihodnji številki.

Pred nekaj dnevi so Lenarčani začeli tudi s prostovoljnim izkopavanjem jarkov za cestno razsvetljavo. Zaenkrat bodo postavili 6 kandelabrov. Eden bo stal sredi trga, luči bodo razsvetljevale širšo okolico. Pa tudi sicer se Lenart na zunaj kar precej spreminja, čeprav to na prvi po-

gled niti ni tako vidno. Vzemimo samo nove košarice za odpadke, ki so jih že nekaj namestili, pri »Potrošniku« pa so že kupili tudi prve betonske podstavke za cvetlice, kar naj bo tudi vzpodbuda za hišne svete in ostale prebivalce Lenarta. Sredi trga smo pred dnevi tudi zasledili prve zelene pasove, ki nadvse prijetno učinkujejo. Hišni svet stanovalcev, ki bivajo v bivši Sarne-

covi hiši na Ptujski cesti je samoiniciativno uredil zeleno površino pred svojo hišo. Tudi to velja posnemati. Nekaj pa ne velja posnemati. Namreč, da nekateri razmetavajo papir in drugo ropotijo po cestah, čeprav imamo primerne košarice za to. Prav bi bilo, da bi delavci Komunalnega zavoda od časa do časa počistili ulice raznega blata in druge nesnage, ki jo nanosi deževje. In še ena novost za Lenarčane: V kratkem lahko pričakujemo v Lenartu kiosk v katerem bo mogoče kupiti razne časopise in tobak.

POMISLI – UGANI

V 19. številki »Domačih novic« z dne 19. septembra 1963 je v tej rubriki bila objavljena slika, ki predstavlja zgradbo v Jurovskem dolu v kateri je trgovina z reprodukcijskim materialom KZ Lenart obrat Jurovski dol.

Nagrado za pravilno rešitev prejme Jože Zorko, Varda 19 p. Jurovski dol.

Na vrsti je naslednja uganika. **Odgovorite, kaj predstavlja objavljena slika.** Izmed tistih, ki se bodo pravilnemu odgovoru najbolj približali, bo z žrebanjem enemu podeljena knjižna nagrada. Odgovore pošljite najkasneje do 1. novembra 1963 na naslov: Uredništvo »Domače novice« Lenart, Radgonska cesta 9.

Ivo Knaplež
direktor KZ Zg.
Ščavnica – Velka

Strelsko tekmovanje v počastitev občinskega praznika

Občinski strelski odbor Lenart je tudi letos priredil strelsko tekmovanje v počastitev občinskega praznika za zlato puščico in prehodno nagrado. Tekmovanja se je udeležilo pet ekip iz Selc, Voličine, Lenarta in Cerkvenjaka.

Posamezne ekipe so dosegle naslednje število krogov: I. ekipa iz Selc 199, II. ekipa iz Selc 260, III. ekipa iz Voličine 267, IV. ekipa iz Lenarta 154 in V. ekipa iz Cerkvenjaka 75.

Med posamezniki se je tudi letos najbolje odrezal član ekipe iz Voličine Milan Lešnik, ki je dosegel 100 krogov. Močno se mu je z 99 krogi približal Franc Škrget iz selške ekipe. Med ekipami je prvo mesto zasedla ekipa iz Voličine, ki so jo sestavljali Milan Lešnik, Janez Lešnik in Adolf Krajnc. Dosegla je 267 krogov. Drugo mesto je dosegla II. ekipa iz Selc, tretje pa I. ekipa iz Selc. Milan Lešnik iz Voličine si je z letošnjo zmago že drugič priboril zlato puščico. Če bo vse posreči mu puščica ne bo ušla niti prihodnje leto, saj močno izstopa z doseženimi rezultati. Tudi ekipa iz Voličine se lahko pohvali, da je že drugič v občini dosegla prvo mesto. Podelili so ji v prehodno last kot nagrado malokalibrsko puško. Fantje iz voličinske ekipe pravijo, da bodo

prihodnje leto gotovo osvojili puško v trajno last. Seveda je vprašanje, če se ne bodo tudi v kateri drugi strelski družini potrudili in nadebudne Voličane prekosili.

Tekmovanje v streljanju z

zračno puško je bilo na strelišču na Poleni za katero bi lahko rekli, da je prav priročno, vendar pa odločno premalo izkoriščeno. Strelska družina Lenart, ki je številčno močna, bi lahko večkrat prirejala tekmovanja, ob nedeljah pa bi vsekakor veljalo izvesti propagandno streljanje z zračno puško. Mladinci bi verjetno radi volje del nedeljskega časa prebili na Poleni v urjenju z zračno puško.

Perspektivni plan KZ Lenart

ZIVINOREJA IN SADJARSTVO

V zadnji številki »Domačih novic« smo obravnavali perspektivni plan razvoja živinoreje v Kmetijski zadrugi Lenart v obdobju 1963–1970. V današnjem sestavku se bomo omejili na sadjarstvo.

SADJARSTVO

Površine Kmetijske zadruge Lenart ležijo v srednjih Slovenskih goricah v izrazito sadjarskem rajonu. Obronki Velke, Pesnice, Ročice in Globovnice nudijo idealne talne in klimatske pogoje za napravo sadnih plantažnih nasadov. Da so klimatski in talni pogoji za sadjarstvo zares primerni, je moč povzeti že iz stoletne tradicije prebivalstva na tem območju, saj so gojili sadno drevje v teh krajih že Rimljani.

Razvoj sadjarstva v občini Lenart je vse do leta 1950 potekal

stihjsko. Šele takratna kmetijska gospodarstva so začela z načrtnim sadjarjenjem, ki pa zaradi majhnih površin in pomanjkanja strokovnega kadra niso zmogla v popolnosti urediti nasadov, zato je v tem času nastalo le nekaj pol intenzivnih nasadov. Po združitvi vseh kmetijskih organizacij razen Zg. Ščavnice pa je stanje v sadjarstvu naslednje: Sadne površine v združenih kmetijski gospodarski organizaciji zavzemajo 9 odstotkov vseh površin, kar predstavlja 21 odstotkov vseh tržnih proizvodov. Kmetijska zadruga Lenart ima trenutno 240 ha sadovnjakov raznih sadnih plemen in 15 ha vinogradov. Največ in sicer 190 ha površin odpade na jablane. Dosedanji povprečni pridelek v letih 1961–1963 je bil skupaj letno 277 ton ali 1,1 tona na ha. Tri-

(Nadaljevanje na 7. strani)

STROGO

ZAUPNO

ŠE O UPORABI OSEBNEGA AVTOMOBILA V OSEBNE NAMENE

Zadeve glede uporabe avtomobila v moje osebne namene, je osebno sovražstvo in maščevanje s klevetanjem. Gre za T. S., ki je zelo raztresena ženska. Doma je iz Benedikta v Slov. Goricah. Neko soboto sem se s službenim osebnim avtomobilom peljal skozi Benedikt. Vračal sem se iz Prosenjakovec, kjer sem bil službeno v tamkajšnji kmetijski zadrugi zaradi zamenjave kombajnov. V Benediktu sem se za kratek čas ustavil. Ko sem želel nadejavati pot, se je hotela v avto vrniti tudi T. S. Ker jo dobro poznam in ker ne želim neprijetnosti doma, sem to odklonil. Imenovana pa je poneje, ko sem se že odpeljal, v krajevni gostilni zapetila, da se bo maščevala s tem, da me bo dala v »cajtnge«, da se ob sobotah vozim s službenim avtomobilom. V članku objavljenem pod gornjim naslovom je rečeno, da je imenovana govorila z delavci naše zadruge, kar je debela laž. Naši delavci želijo, da pride v Zg. Ščavnico, kjer ji nameravajo povedati, da lagati ni dobro niti lepo. Protj tovarišici sem vložil tožbo.

Ivo Knaplež
direktor KZ Zg.
Ščavnica – Velka

Filmski spored

GRADISČE

20. oktobra ob 15. in 20. uri »KAPETAN LESI«, jugoslovanski kinemaskopski film

27. oktobra ob 15. in 20. uri »MLADA KRALJICA«, ameriški barvni kinemaskopski film

VOLICINA

20. oktobra ob 16. in 19. uri »DEKLICA ROZEMARI«, nemški film

27. oktobra ob 16. in 19. uri »SKOZI PLANINE DIVJEGA ZAHODA«, ameriški barvni kinemaskopski film

Križanka

REČICA	SAMEC DOMAČE ŽIVALI	KRAVEK ŽIVALI	RONICA	ČOPČE
PODPORA				
VRSTA ŽITARICE				
KRUH V SUROVEM STANJU				
OSEBNI ZAJEMEK			ROSONEL	
KARNET	LITVANSKI MINI LOKAL			

Piše: Jože Šuman iz Lormanja

S slavenskimi cakabacci V FRANCII

(4)

Se vsi prevzeti od slovesa v Saluminesu smo prispeli v Pariz. Tu so nam priredili sprejem v pariški četrti MONTREUIL, kjer ima svoje prostore francoski ekipni prvak v rokoborbi RSCM »Red star club Montreuil« — »Rdeča zvezda«. Po prisrčnem sprejemu smo si nato ogledali bližnjo okolico našega novega bivališča. Že po nekaj korakih sprehoda v okolico so nas presenetili veliki lepaki z našimi imeni. Sele sedaj smo se zavedali, da nas čaka zvečer še zadnji in verjetno najtežji obračun s francoskimi rokoborci. Hitro je minilo teh nekaj ur počitka in že se je polnila dvorana radovednežev in navijačev svojih ljubljencev.

Zmaga sredi Pariza

V tretjem srečanju s francoskimi rokoborci so se nam na nasprotni strani blazin ob burnem aplavzu gledalcev predstavili reprezentantje Pariza. Takoj po predstavi reprezentanc so se začele borbe tretjega mednarodnega srečanja slovenskih rokoborcev v Franciji.

Povedla je reprezentanca Slovenije preko Viteza v muški kategoriji z 2:0. V bantani kategoriji se je boril naš reprezentant Šauperl neodločeno 1:1 in vodstvo je ostalo neizpremenjeno 3:1. V tretji borbi, ki je bila ena najbolj razburljivih borb na tem srečanju, je Mlakar po točkah izgubil z reprezentantom Pariza in tako pustil, da so reprezen-

tantje Pariza izenačili na 3:3. To je bil res pravi derby reprezentanc. Po zmagi kapetana naše reprezentance Pintariča smo zopet povedli s 5:3. Toda tega vodstva nismo dolgo uživali. Parižani so že v naslednji borbi izenačili na 5:5, medtem ko je reprezentant Pariza v prvem veltoru porazil Jovanoviča s tušem v osmi minuti. Vse je kazalo, da bomo tokrat le poraženi zapuščali športno areno, toda na naše veselje je Kovačič v drugem veltoru po točkah premagal svojega nasprotnika in zopet povedel slovensko reprezentanco v vodstvo s 7:5. Z zmago nad prvakom Pariza Gamainom v srednji kategoriji, ki sem ga premagal po dveh minutah borbe s tušem, sem povedel reprezentanco Slovenije z 9:5 in bojazen pred porazom je bila rešena. Borba v poltežki kategoriji med Verčičem in reprezentantom Pariza se je končala po točkah z zmago Verčiča, ki je tako postavil končen rezultat srečanja 11:5.

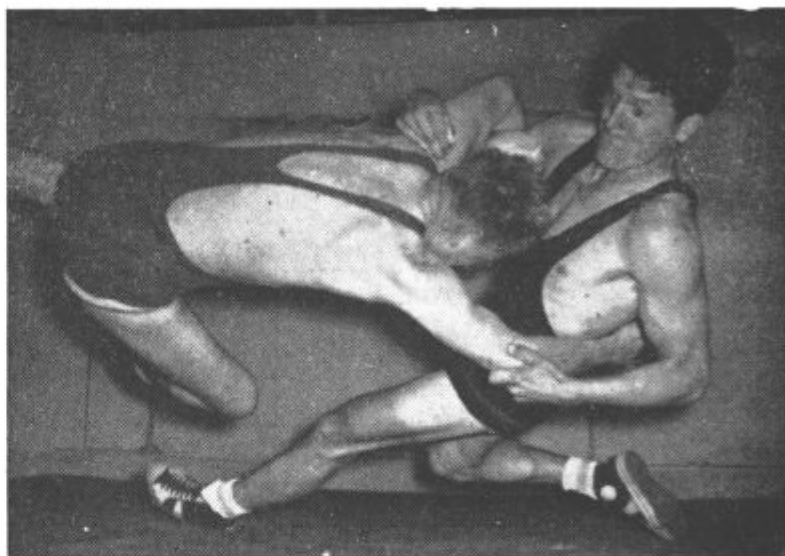
Lahko s imislite, kakšno je bilo veselje med nami. Saj smo zmagali sredi Pariza in to še nad tako uglednim nasprotnikom francoske rokoborbe.

S tem srečanjem smo zaključili tekmovalni del turneje, ki se je za nas več kot uspešno končala, saj smo zmagali v prvem srečanju v Ekvinu z reprezentanco Flandrije z 11:5. V drugem srečanju v Saluminesu z istim nasprotnikom smo se borili neodločeno 8:8. V tretjem srečanju pa smo premagali reprezentanco

Pariza sredi Pariza z 11:5 in tako potrdili osebni renome in sloves slovenske rokoborbe. Obenem smo zadovoljili in osrečili tiste, ki so nam zaupali mesto v reprezentanci in jih častno zastopali v tem lepem moškem športu.

Križem po Parizu

Srečni po uspešnem zaključku borb na blazinah smo se naslednji lan napotili na ogled zanimivosti, ki jih v Parizu ni malo.

ROKOBORBSKO SREČANJE V FRANCII: Jože Šuman, avtor tega sestavka, v borbi z reprezentantom Flandrije Adamiakom.

Opisal vam bom bežno le nekaj doživljajev, ki so mi ostali najbolj v spominu.

Nekaj edinstvenega je vsekar vožnja z razkošno turistično ladjo po Seini. Nekaj ur življenja na luksuzni ladji »Parižanka« je nekaj čudovitega. Na ladjo smo se vkrcali pod Eiffelovim stolpom, od tu nas je pot vodila pod

mogočnimi mostovi, do veličastne palače Burbogne. Nekaj sto metrov od tod se še vidijo na otoku Seine obrisi cerkve Notre-Dame. Notre-Dame je ogromna cerkev zgrajena v gotskem slogu. Večja dva zvonika te cerkve ništa dograjena, kar daje tej cerkvi tudi svetovno znano značilnost. Tretji zvonik, ki je nekoliko manjši, pa se veličastno dviguje v višino in opozarja tujce na mogočno Notre-Dame.

Za tem otokom zavije ladja po drugem rokavu Seine nazaj, kjer se razprostre pogled še z druge strani na mogočno Notre-Damsko cerkev. Nekaj kilometrov vožnje nazaj po Seini že od daleč lahko občudujemo rezidenco nekdanjih francoskih kraljev trdnjavo Louvre.

(Nadaljevanje prihodnjič)

— Naši kraji na letu 1000 —

Piše: Franc Šuman (7)

Leta 1573 se je kmečki upor ponovil. V upor so sodelovali slovenski in hrvaški kmetje pod vodstvom Matije Gubca, ki so ga uporniki nazivali za svojega kralja. Pri Krškem se je zbralo okrog 20 tisoč mož Gubčeve vojske, ki so jo napadli Uskoki. Pri Pilštajnu so bili uporniki premagani in potisnjeni z bregov v dolino. Tam so jih napadli nekaj obglavili in obesili na drevje. Nekaj pa so jih odgnali najprej v Celje, pozneje pa v Zagreb. Med njimi je bil tudi Matija Gubec. Gubca so na Markovem trgu v Zagrebu usmrtili tako, da so ga kronali z železno žarečo kroglo. Tak je bil konec upora. Vlada je sčasoma uvidel, da so želje zemljiških gospodov nenasitne, zato se je kmetom toliko približal, da jim je dovolil pritoževati se pri njemu osebno.

Leta 1517 se je v Nemčiji pojavil oznanjevalec nove vere, menih Martin Luter. Nova vera v glavnem ni priznavala nobene cerkvenega premoženja in celibata, ki ga je uvedel papež Gregor VII. leta 1074. Kot poglavar nove vere je Luter dovoljeval menihom, da se lahko oženi-

jo. V istem času je imel Lutrov nauk tudi več pripadnikov v Lenartu, kar je ugotovil dvorni kaplan Ciersch. Dolžili so celo župnika Morenosa, da je bil simpatizer nove vere in so ga leta 1607 izgnali. Tudi tedanji hrastovski grof Herberstein je bil simpatizer nove vere, njegov sorodnik Viljem Herberstein, tedanji lastnik grada Betnava pri Mariboru, pa je novo vero še posebej podpiral. Tudi brata Franc in Ambrož Stubenberg sta bila Lutrova. Sin Franca Stubenberga Baltazar je napravil v Vurberku posebno ustanovo za vzdrževanje lutrovega predikanta. Ker pa je vladar začel vedno bolj pritiskati na lutrovo plemstvo, so Stubenbergi leta 1616 svoj grad Vurberg prodali in se umaknili v Nemčijo. Že leta 1552 je bila večina večjih mest in trgov do polovice Lutrovih. Skofje so se proti naglemu širjenju Lutrove vere pritoževali na deželni zbor. Solnograški nadškof je sklical nekaj brezuspešnih cerkvenih zborov in končno leta 1545 Tridentinski, ki je trajal do leta 1564 in se razšel brez uspeha. Luterani niso v ničemer odstopili od svojih načel, zato sta na-

stala dva nasprotujoča si verska tabora. V katoliškem je bil cesar Ferdinand s cerkvenimi in maloštevilnimi plemiči. V nasprotnem taboru pa je bila večina plemičev in ostalih deželnih stališev.

V tem času je bil v Ljubljani zelo prizadeven pripadnik Lutrove vere Primož Trubar, ki je leta 1551 izdal Abecednik in Katekizem v slovenskem jeziku. Oboje je bilo tiskano v Tübingenu na Nemškem, odkoder je dobival Trubar vsa druga navodila za razširjanje Lutrove vere. Leta 1555 je Trubar izdal tretjo knjigo »Evangelij Sv. Matevža«. Zelo značilno za tiste čase, ko je sedel na ljubljanski škofjski stolici krajnski plemič Francišek Kacijanar je, da je, ko je Trubar že 10 let razširjal novo vero, postal Kacijanar celo ljubljanski kanonik. Iz vsega tega se vidi, da so bili mnogi novi veri naklonjeni, razen deželnih stališev tudi cerkveni krogi. Zato ni čudno, da so bili ukrepi cerkvenih vladarjev proti novi veri večkrat neuspešni. Kljub temu, da si je vladar pridržal pravico urejanja cerkvenih zadev v mestih in trgih, so si na drugi strani deželni stališi prisvojili

pravico po svoje uravnavati verske in cerkvene zadeve, zaradi česar je nastal zelo resen verski spor med vladarjem in deželnimi stališi. Po vzoru nekaterih cerkvenih redov je tudi Trubar pripravljal »Cerkveno ordningo«, ki jo je izdal leta 1564. Vladar je takrat odločno nastopil, prepovedal je razglasovanje novega cerkvenega reda. Trubarja pa je izgnal. Trubarja po zaslugi deželnih stališev niso takoj izgnali. Z izgonom so čakali do leta 1566, ko je Trubar moral končno oditi iz dežele. Trubar se je napotil na Vittenberško, kjer je dobil namestitev kot predikant. Tam je začel prevajati nemške protestantske knjige v slovenščino. To je opravljal do svoje smrti leta 1586.

Kljub vladarjevim oviram Luterani niso mirovali. Sklicevali so se na naravne in od vladarja priznane pravice ter na podporo stališev. Lutrovi pripadniki so v tem času začeli deliti svoja okrožja in nastavljeni svoje predikante, ki so prejemale letno po 200 goldinarjev plače. 100 goldinarjev je plačevala deželna vlada, 100 goldinarjev pa so morali prispevati deželni stališi. V Ljubljani je živel luteranski predikant Jurij Dalmatin, ki je prevedel iz nemščine Sv. pismo v slovenščino in je zato letno prejemal 300 goldinarjev plače.

(Nadaljevanje prihodnjič)

V prejšnji številki smo na tem mestu objavili primerek dolgoročne pogodbe v gozdnem sodelovanju med lastniki zasebnih gozdov in gozdnim gospodarstvom Maribor. Danes pa objavljamo pogodbo o sodelovanju pri gospodarjenju z gozdovi. To je primer enoletne pogodbe, ki jo sklepajo z lastniki gozdov gozdna gospodarstva. V eni prihodnjih številki pa bomo objavili razgovor z obratovodjem na gozdnem obratu v Lenartu o tem, kako poteka sklepanje kooperacijskih pogodb v gozdarstvu.

St. POGODBA
O SODELOVANJU PRI GOSPODARJENJU Z GOZDOVI ZA LETO

(na podlagi dogovora o dolgoročnem sodelovanju v gozdni proizvodnji)
sklenjena med lastnikom gozda
(ime, priimek, bivališče)
in
(gozdnogospodarsko organizacijo)
ki jo zastopa

1.
Na osnovi gozdnogospodarskega načrta in po sečnem predlogu (nalogu) za leto 19..... je v gozdnih iz dogovora predvidena v letu 196..... za sečnjo sledeča količina lesa:

K. o.	Parc. št.	Površina v ha	Drevesna vrsta	Količina bruto m ³	Vrednostni razred gozda
-------	-----------	---------------	----------------	-------------------------------	-------------------------

2.
Lastnik gozda bo navedeno količino lesa oddal na panju, posekal in izdelal, spravil in izvozil do kamionske ceste, dostavil franko žaga ali železniška postaja (neustrežno prečrtaj).
Pri delu se bo ravnal po veljavnih predpisih in po navodilih gozdnogospodarske organizacije.
Gozdnogospodarska organizacija bo za enoto sortimentov glede na mesto oddaje izplačala lastniku sledeče cene:

Sortiment	Enota mere	Cena	Mesto oddaje	Čas oddaje
-----------	------------	------	--------------	------------

V cenah je upoštevan del cene lesa na panju.
Gozdnogospodarska organizacija bo pred končnim obračunom izplačala akontacijo in
Izplačilo na podlagi končnega obračuna bo gozdnogospodarska organizacija opravila po prevzemu sortimentov v roku

3.
Lastnik gozda bo skladno s predpisi o prispevkih za gozdne sklade izkoristil v lastnih gozdnih za porabo v svojem kmetijskem gospodarstvu m³ iglavcev in bruto m³ listavcev. Ta les bo lastniku odkazala gozdnogospodarska organizacija. Les mora biti posekan, izdelan in spravljen do dne Les bo odkazan v naslednjih gozdnih:

K. o.	Parc. št.	Drevesna vrsta	Količina v bruto m ³	Vrednostni razred gozda
-------	-----------	----------------	---------------------------------	-------------------------

4.
Lastnik gozda je upravičen do stelje iz njegovih gozdov za porabo v kmetijskem gospodarstvu v mejah, ki jih določa pristojni občinski upravni organ za gozdarstvo.

5.
Lastnik gozda se obvezuje, da bo pod strokovnim nadzorom gozdnogospodarske organizacije v navedenih objektih opravil naslednja dela, ki so predvidena z letnim gojitvenim načrtom:

K. o.	Parc. št.	Vrsta dela	Površina	Cene po enoti ali času
-------	-----------	------------	----------	------------------------

Izvršena dela plača gozdnogospodarska organizacija po prevzemu del v roku

6.
Pogodba velja od dneva, ko jo pogodbenika podpišeta. Napisana je v izvodih, od katerih prejme lastnik en izvod.

7.
Za morebitne spore iz te pogodbe je pristojno redno sodišče po veljavnih predpisih. Kolikor gre za upravne zadeve, pa predložita pogodbenika sporno zadevo pristojnemu občinskemu upravnemu odboru za gozdarstvo.

..... dne
Gozdnogospodarska organizacija: Lastnik gozda:
Pripombe:

PERSPEKTIVNI PLAN
KZ LENART

(Nadaljevanje s 5. strani)
letno povprečje je sicer zelo znizano zaradi znanih elementarnih nezdod. Ogromno škodo so v zadnji zimj napravile tudi miši, saj so nekatere nasade uničile domala stoodstotno.

Po perspektivnem načrtu za druge Lenart naj bi v prihodnjih

sedmih letih obnovili 405 ha površin za sadjarstvo, od tega bi 207 ha odpadlo na jablane in 111 ha na hruške. Za obnovo in vzdrževanje bo zadruga porabila v prihodnjih letih 439 milijonov dinarjev investicij. S takim investicijskim vlaganjem bo zadruga imela po planu leta 1970 643 ha sadovnjakov, od katerih bo 402 ha v rodnosti.

KONJEREJCI!

Obveščamo Vas, da bo pregled rodoviških kobil in naraščanja in sprejem v rodovnik v soboto dne 26. 10. 1963 ob 9. uri v Lenartu v Slovenskih Goricah — na POLANI.

Ob priitki pregleda je potrebno prinesiti s seboj tudi potrebno dokumentacijo — rodovniške izvlečke in pripustne liste.

Veterinarska postaja
Lenart v Slov. goricah

ODKUPNE CENE KMETIJSKIH PRIDELKOV IN ZIVINE PRI
KMETIJSKIH ZADRUGAH LENART IN ZGORNJA SCAVNICA

ZIVINA		Starost do	Teža nad kg	Klavnost v %	Cena
Vrsta	Kvaliteta				Prosto, Pogodbeno
MG junice I a		18 m	400	58	265 285
MG junice I a		18 m	450	58	265 285
MG junice I a		18 m	500	55	255 275
MG junice I a		18 m	420	55	255 275
SG junice I a		36 m	450	56	265 285
SG junice I a		36 m	500	56	265 285
SG junice I a		36 m	420	54	255 275
SG junice I a		36 m	470	54	255 275
Krave, voli I		4-6 l.	400	53	do 250
Krave, voli II		4-10 l.	400	50	do 200
Krave, voli III		4-12 l.	400	45	do 160
Krave, voli IV		4-15 l.	400	40	do 110
Junici in junice za nadaljnje pitanje		18 m.	300	—	do 260
Junici in junice za nadaljnje pitanje		12 m.	200	—	do 240
Teleta ženska I		6 m.	150	58	320 340
Teleta moška I		6 m.	180	58	320 340
Teleta ž. m. I		3 m.	100	—	320 —
Teleta ž. m. I		2 m.	90	—	300 —
Teleta ž. m. I		2 m.	80	—	290 —
Teleta ž. m. I		2 m.	70	—	280 —
Teleta ž. m. I		2 m.	80	—	270 —
Teleta ž. m. II in III po oceni komisije		8 m.	80-95	—	300 320
Praščiči bekon I		8 m.	80-95	—	280 300
Mesnati praščiči		12 m.	80-95	—	265 285
Mesnati praščiči		12 m.	80-95	—	265 285
Mesnati praščiči		12 m.	110-125	—	280 300
Mesnati praščiči		12 m.	80-95	—	275 —
Mesnati praščiči		12 m.	95-110	—	260 —
Mesnati praščiči		12 m.	110-125	—	265 —
Praščiči		12 m.	do 80, nad 125	—	250 —

KZ LENART: Kalo nahranjenosti pri praščičih 2 %, pri govedu 6 %, Pri živini se odbije % v višini, da se doseže odgovarjajoča klavnost.
KZ ZG. SCAVNICA: Odbitki pri goveji živini 6 do 7 %, pri teletih 2 % in pri svinjah 3 %.

OPOMBA UREDNIŠTVA: Gornje cene veljajo enako za obe kmetijski zadrugi glede na določila pred kratkim izišlega predpisa.

KMETIJSKI PRIDELKI
KZ LENART

Jabolka:	Kvaliteta	Debelost	Cena
kanade, jonatan, boskopski kosmač, zlata parmena, londonski peping, oranžna reneta, zveznata reneta, krivopecelj	I	60	50
Jabolka: ostale vrste — lederica, damazonka, herbertova, baumanova reneta, rdeči in zeleni štetinec	I	60	30
Jabolka: vse sorte	II in III	15	15
Slive: pozne, trošene za predelavo	I	20	20
Hruške: plemenite sorte	I	nad 60	50
Hruške: ostale sorte	I	od 40	30
Krompir: jedilni	I	30	30
Seno — otava: brez šara	I	15	15
Gobe: suhe, bele	I	1.000	1.000
Jajca: sveža, zdrava		60 g	24
Jajca: drobna, zdrava		50 g	20

KZ ZGORNJA SCAVNICA
Pšenica, rž največ 2% primesi in 14 % vlage kg din 50
Oves, ječmen največ 2 % primesi in 14 % vlage 45
Krompir jedilni 15
Jabolka rane vrste I razred 30-35
Hruške rane vrste I razred 35
Jajca Kos din 22

ZA MOREBITNE SPREMEMBE CEN V ČASU DO IZIDA NASLEDNJE ŠTEVILKE UREDNIŠTVO NE JAMČI.

URNIK

vadbe telesno vzgojnega društva
»Partizan« Lenart:

1. Pionirke: ponedeljek — četrtek od 17. — 18.30 ure.
2. Mladinke: ponedeljek — četrtek od 18.30 — 20. ure.

3. Članice: ponedeljek — četrtek od 20. — 21.30 ure.
4. Mladinci: torek — petek 19. — 21. ure.
5. Pionirji: sredo — sobota od 17. — 18. ure.
6. Rokoborba: torek — petek od 17. — 19. ure.
7. Lahkoatletika: sredo — sobota od 19. — 21. ure.
8. Nogomet: torek — petek od 16. — 18. ure.

Urnik za naše najmlajše to je za CICIBANE bomo objavili v eni naslednjih številki.

TVD »Partizan« Lenart

MALI OGLAS

Klavirsko harmoniko v odličnem stanju prodam. Naslov v upravi lista.

Naročite

»Domače
novice«

IZ KRAJA v kraj

V našem razgovoru o Zavrhu so tokrat sodelovali Franc Ploj, Ivan Fantič, Katica Lešnik, Verona Ledenik, Ivan Kocbek in Stanko Rojko. Povedali so za bralce »Domačih novic« nekaj zanimivih dogodkov iz tega, zlasti turistično znanega kraja v lenartski občini.

Prebivalci so na cestah delali tudi prostovoljno

Krajevni odbor v Zavrhu sodi med dokaj delavne krajevne odbore v občini Lenart. Zlasti se člani KO seveda usvarjajo s problemom, kako čimprej in čim bolj poceni popraviti krajevne poti, ki so za to območje gotovo najbolj nujne. Najvažnejše ceste na njihovem območju so Zavrh—Cermljenšak in Zavrh—Nadbišec. Krajevni odbor je letos zlasti vso pozornost posvetil izgradnji ceste v Zavrhu, ki pelje proti razglednemu stolpu, najmanj pozornosti pa je bila deležna pot, ki pelje iz Nadbišeca preko Gočove in tista, ki povezuje Cermljenšak s Trnovsko vasjo. Do konca septembra so potrošili za popravilo ceste na završkem območju 169 tisoč din, ostalo pa jim je še 359 tisoč din sredstev. S temi sredstvi bodo opravili še najnujnejša dela na cestah, če bo le vreme primerno, še to jesen. V najbolj

nju jarkov, dovozu gramoza in ostalih cestnih delih so Završčani opravili 120 prostovoljnih delovnih ur. Da je bilo opravljeno sorazmerno malo prostovoljnih delovnih ur je krivda na nekaterih delovodjih, ki so se premalo brigali za organizacijo prostovoljnega dela in niso v celoti izvajali sklepa, da je potrebno vsa zemeljska dela opraviti s prostovoljnimi delom. Pri popravilu cest niso zastajale ženske, čeprav je običajno to delo za ženske pretežavno. Zlasti se je izkazala Marija Hijevec, ki je vodila delo na cesti v okolici razglednega stolpa. Krajevni odbor v Zavrhu, verjetno pa tudi v nekaterih drugih krajih občine, ima vedno precejšnje težave s plačilom delovne sile. Dejstvo je, da se delovna sila izplača šele po večkratnih intervencijah pri pristojnih forumih na občini. Člani završkega krajevnega odbora menijo, da bi bilo potrebno voditi evidenco o dotoku in koriščenju sredstev krajevnega samoprispevka pri večji krajevni skupnosti, ki naj bi jo sestavljali sedanji krajevni odbori Voličina, Zavrh, Selce in Rogoznica. Sedež bodoče krajevnne skupnosti naj bi bil v Voličini kot večjem krajevnem središču. Tam naj bi tudi vodili evidenco

»Brest« verjetno še to jesen v Lenartu

Mizarsko podjetje »Brest« iz Zavrha bi se že preselilo v Lenart, če ne bi v zadnjem času nastale nekatere nepričakovane prepreke. Čakajo le še na ureditev električne napeljave, potem pa se bo mogoče preseliti. Odgovorni ljudje v završkem »Brestu« računajo, da bo do preselitve prišlo še to jesen, tako, da bo prostor v katerem sedaj gostuje to mizarsko podjetje, na razpolago Završčanom. Sicer pa, kaj pravzaprav nameravajo v Zavrhu s prostori, kjer je sedaj delavnica? Po besedah tovarišev

prostore v sedanji delavnici. V sedanji delavnici bi dobili prostor gostišče, kuhinja, na podstrešju pa bodo uredili nekaj sob za tiste, ki se želijo v Zavrhu zadržati čez noč. Turistično društvo za tako veliko investicijo lastnih sredstev nima, zato priporočajo, da bi občina prihodnje leto najela potrebni kredit. Potrebno bo vsaj 3 milijone dinarjev.

Turisti se na Zavrhu znova vračajo

Nekateri funkcionarji turističnega društva na Zavrhu pravijo, da so z letošnjo turistično sezono zadovoljni, seveda pa ne vedo, ali so zadovoljni z završkimi uslugami tudi obiskovalci. Po nekaterih ugotovitvah pa kaže, da so v glavnem obiskovalci lepe postojanke na Zavrhu tudi zadovoljni. Največji obisk imajo, če tudi je že bolj hladno, še vedno ob sobotah in nedeljah. Domačini pa kaj radi posejajo v vinški kleti tudi ob delavnikih,

ZAVRH

in tovarišice, s katerimi smo se pogovarjali, bi naj prostor, kjer je sedaj »Brest«, v prihodnje služil v turistične in kulturne namene. Čeprav je turistična postojanka na Zavrhu komaj zaživela, je mogoče reči, da so imeli tisti, ki so se navduševali za turizem na Zavrhu, docela prav. Skoraj ne mine sobota, da se ne bi na Zavrhu oglasilo več skupin izletnikov ali turistov. Mnogo je tudi

zlasti proti večeru, ko se vračajo z dela proti domu. Skoraj večina obiskovalcev, ki so kdaj prišli na Zavrh, se znova vrača. Največ prihajajo z osebnimi avtomobili, nekaj pa jih pride tudi z avtobusi. Tudi inozemski turisti so se začeli oglašati na Zavrhu. Najbolj jim ugajajo naravne lepote tega kraja in Slovenskih goric, ki jih je mogoče občudovati z razglednega stolpa. Domači in tuji obiskovalci so navdušeni nad jedmi in pijačami, ki jih nudijo gostoljubni Završčani. Najraje vprašujejo po prleških gibanicah, mesu iz tunjke in drugimi domačimi jedmi. Radi popijejo tudi kozarček domačega vina. Kako je bil na Zavrhu potreben razgledni stolp, pokaže nazorno tudi podatek, da se je nanj od otvoritve do danes povzpelo približno 5 tisoč obiskovalcev, kar je gotovo veliko. Seveda odpade največ na sam dan otvoritve stolpa.

Nčrti za zimski turizem

Funkcionarji turističnega društva na Zavrhu imajo veliko načrtov. Dosedanjih in novih obiskovalcev kakor kaže ne nameravajo razočarati. Medtem, ko so za letni turizem urejene najbolj nujne naprave, bo za zimski turizem potrebno še veliko storiti.

Prihodnjič na na svidenje s poročilom iz Cerkvenjaka.

kritičnem stanju so ceste v Nadbišecu in Cermljenšaku, zato bodo preostala sredstva v glavnem uporabili prav za ceste v omenjenih krajih. Završčani že od nekdaj radi poprimejo za delo tudi brezplačno, saj vedo, da je tako moč prištediti kak dinar za najnujnejše stvari. Občani so na predlog SZDL na zboru sklenili, da bo vsako gospodinjstvo z območja krajevnne organizacije SZDL Zavrhu delalo en dan na cestah brezplačno. Sklep po pripovedovanju naših sobesednikov ni bil v celoti izveden. Pri čišče-

o krajevnem samoprispevku, tako da bi bilo mogoče vsak čas videti, kako se sredstva trošijo in da bi bilo mogoče dvigniti denar za plačilo delovne sile ob vsakem času in po hitrem postopku. Verjetno bi taka krajevna skupnost morala imeti svoj tekoči račun. Krajevni odbor v Zavrhu je skupaj z odborom SZDL razmišljal o tem, da je potrebno ustanoviti večjo krajevno skupnost, saj imajo omenjeni kraji veliko skupnega z Voličino od pokopališča do možnosti ureditve obrtnih delavnic.

primerov, da se želijo člani delovnih kolektivov na Zavrhu poveseliti ob domačih jedeh in dobri pijači, vendar so težave s prostori. Zaradi tega nameravajo v Zavrhu sedanjo delavnico preurediti v privlačen prostor, kjer bo mogoče pripraviti razne družabne večere. Prizadevni člani turističnega društva so začasno uredili privlačno gostišče v prej domala neizkoriščeni kleti pod trgovino. Za zimske dni ta prostor seveda ne bo najbolj primeren, zato je nujno, da vsaj za prihodnjo letno sezono uredijo nove

Urejuje uredniški odbor: Ernest Smid, predsednik — Člani: Edo Zorko, Mirko Košmerl, Jelka Firbas in Tone Stefanec — Odgovorni urednik Tone Stefanec — Uredništvo in uprava Lenart, Radgonska cesta 9 — Izhaja stalno na 8 straneh drugi in četrti četrtek — Letna naročnina 400 din, inozemstvo 800 din — Tekoči račun pri podružnici NB Maribor štetv. 601-11-608-103 — Ime: Občinski odbor SZDL Lenart — »Domače novice« — Tiska CP »Celjski tisk« Celje